

“MİDA” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

31 dekabr 2016-cı il tarixinə

Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
uyğun Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorun Rəyi

Mündəricat

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat	1
Mənfəət və ya Zərər və Sair Məcmu Gəlir haqqında Hesabat	2
Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat	3
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat	4

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

1	“MİDA” MMC və onun Fəaliyyəti	5
2	Şirkətin Əməliyyat Mühiti	5
3	Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi	6
4	Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Müləhizələr	12
5	Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi	12
6	Yeni Uçot Qaydaları	13
7	Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar və Qalıqlar	15
8	Əsas Vəsaitlər	15
9	Başa Çatdırılmamış Yaşayış Binalarının Tikintisi	16
10	Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri	16
11	Kreditör Borcları	16
12	Maliyyə Gəlirləri	16
13	Digər Əməliyyat Gəlirləri	16
14	İnzibati və sair Əməliyyat Xərcləri	17
15	Mənfəət Vergisi	17
16	Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər	18
17	Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi	18
18	Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri	20
19	Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi	20
20	Kapitalın İdarə Olunması	20
21	Hesabat Dövründən sonra Baş Vermiş Hadisələr	21

Müstəqil auditorun rəyi

“MİDA” MMC-nin Müşahidə Şurasına:

Rəy

Bizim rəyimizcə, hazırkı maliyyə hesabatları “MİDA” MMC-nin (“Şirkət”) 31 dekabr 2016-cı il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Auditin predmeti

Şirkətin maliyyə hesabatlarına aşağıdakılar daxildir:

- 31 dekabr 2016-cı il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat;
- həmin tarixdə tamamlanan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat;
- həmin tarixdə tamamlanan il üzrə kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat;
- həmin tarixdə tamamlanan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat; və
- əsas uçot siyasətlərinin qısa xülasəsi və digər izahedici məlumatlar daxil olmaqla, maliyyə hesabatları üzrə qeydlər.

Rəyin bildirilməsi üçün əsas

Biz auditin Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyət rəyimizin “*Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti*” bölməsində əks etdirilir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Müstəqillik

Biz Mühəsiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının dərc etdiyi Peşəkar Mühəsiblərin Etika Məcəlləsinə uyğun olaraq Şirkətdən asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fırıldaqçılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemində görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik, Şirkəti ləğv etmək və ya onun fəaliyyətini dayandırmaq istəyi yaxud bundan başqa hər hansı digər real alternativini olmadığı hallar istisna olmaqla, Şirkətin öz fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, uyğun olduqda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məlumatların açıqlanması və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz fırıldaqçılıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

- Fırıldaqçılıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırıldaqçılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Şirkətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

31 mart 2017-ci il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

MİDA Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat

	Qeyd	31 dekabr 2016
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>		
AKTİVLƏR		
Uzunmüddətli aktivlər		
Əsas vəsaitlər	8	813,398
Qeyri-maddi aktivlər	8	49,875
Başa çatdırılmamış yaşayış binalarının tikintisi	9	375,517
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		1,238,790
Cari aktivlər		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	9,405,080
Qabaqcadan ödənilmiş xərclər		2,419
Cəmi cari aktivlər		9,407,499
CƏMİ AKTİVLƏR		10,646,289
KAPİTAL		
Nizamnamə kapitalı		10,000,000
Əlavə ödənilmiş kapital		1,000,000
Yığılmış zərər		(477,616)
CƏMİ KAPİTAL		10,522,384
ÖHDƏLİKLƏR		
Uzunmüddətli öhdəliklər		
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	15	15,222
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		15,222
Cari öhdəliklər		
Kreditör borcları	11	108,683
Cəmi cari öhdəliklər		108,683
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		123,905
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		10,646,289

31 mart 2017-ci il tarixində imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

_____
Cənab Fərhad Təhməzov
Direktor

_____
Cənab Şahin Hüseynov
Maliyyə şöbəsinin müdiri

MİDA Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Mənfəət və ya Zərər və Sair Məcmu Gəlir haqqında Hesabat

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	2016
Digər əməliyyat gəlirləri	13	13,800
İnzibati və sair əməliyyat xərcləri	14	(974,488)
Əməliyyat zərəri		(960,688)
Maliyyə gəlirləri	12	498,294
Mənfəət vergisindən əvvəlki zərər		(462,394)
Təxirə salınmış vergi xərci	15	(15,222)
İL ÜZRƏ ZƏRƏR		(477,616)
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU ZƏRƏR		(477,616)

MİDA Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat

	Nizamnamə kapitalı	Əlavə ödənilmiş kapital	Yığılmış zərər	Cəmi kapital
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>				
Səhm emissiyası	10,000,000	-	-	10,000,000
Səhmdarlar tərəfindən əlavə kapital qoyuluşları	-	1,000,000	-	1,000,000
İl üzrə zərər	-	-	(477,616)	(477,616)
31 dekabr 2016-cı il tarixinə qalıq	10,000,000	1,000,000	(477,616)	10,522,384

MİDA Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	2016
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Mənfəət vergisindən əvvəlki zərər		(462,394)
<i>Düzəlişlər:</i>		
Əsas vəsaitlərin və qeyri maddi aktivlərin amortizasiyası	14	61,731
Maliyyə gəlirləri		(498,294)
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		(898,957)
Kreditör borclarda artım		108,683
Qabaqcadan ödənilmiş xərclərdə artım		(2,419)
Başa çatdırılmamış yaşayış binalarının tikintisində artım		(375,517)
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklər		(269,253)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(1,168,210)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Əsas vəsaitlərin alınması		(874,323)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(50,681)
Maliyyə gəlirləri		498,294
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(426,710)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Səhm emissiyasından daxilolmalar		10,000,000
Əlavə kapital qoyuluşları (səhm emissiyasından başqa)		1,000,000
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		11,000,000
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		-
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis azalma		(1,594,920)
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	9,405,080

1 “MİDA” MMC və onun Fəaliyyəti

“MİDA” MMC-nin (“Şirkət”) 31 dekabr 2016-cı il tarixində tamamlanan il üçün hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Şirkət Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 aprel 2016-cı il tarixli 858 nömrəli Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin (“Agentlik”) tabeliyində yaradılıb və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Şirkət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq məhdud məsuliyyətli cəmiyyət formasında yaradılmış və 17 may 2016-cı il tarixində Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində dövlət qeydiyyatından keçmişdir.

Şirkət tamamilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Mənzil İnşaatı Dövlət Agentiyi ilə təmsil olunan Azərbaycan Respublikasına (“Dövlət”) məxsusdur.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 16 iyun tarixli 346 nömrəli sərəncamına əsasən “MİDA” MMC-nin 2016-cı ildə fəaliyyətinin və nizamnamə kapitalının formalaşması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fondundan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinə 10,000,000 AZN məbləğində vəsait ayrılmışdır və həmin vəsait agentlik tərəfindən “MİDA” MMC-nin cari hesabına köçürülmüşdür.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 2 noyabr tarixli 570 s nömrəli sərəncamına əsasən “MİDA” MMC-nin Yasamal rayonu, Xarici Dairəvi avtomobil yolunun kənarında (Qanlı Gölün şimal hissəsi) çoxmənzilli yaşayış binalarının tikintisi üçün ayrılmış 11,6 ha torpaq sahəsində inşa ediləcək tikinti obyektlərinin tikinti ərazisinədək mühəndis-kommunikasiya sisteminin və xətlərinin çəkilməsi məqsədi ilə layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması və işlərə başlanması üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinə 1,000,000 AZN məbləğində vəsait ayrılmışdır və cəmiyyət tərəfindən agentliyə təqdim olunmuş sənədlər əsasında 2016-cı ilin dekabr ayında həmin vəsait Agentlik tərəfindən “MİDA” MMC-nin bankdakı cari hesabına köçürülmüşdür.

Əsas fəaliyyət istiqamətləri.

-Sərəncamına verilmiş torpaq sahələrindən vətəndaşların yaşayış sahələrinə ehtiyacının güzəştli qaydada ödəməkdən və mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırmaqdan ötrü müasir memarlıq üslubuna cavab verən çoxmənzilli binaların tikilməsini təmin etmək

-Yaşayış zonalarında, ictimai-işgüzar zonalarda çoxmənzilli binaların, habelə tikintisi nəzərdə tutulan digər təyinatlı obyektlərin inşası

-Vətəndaşların güzəştli şərtlərlə mənzil əldə etmələri üçün çoxmənzilli binaların inşası və həmin binaların maliyyələşdirilməsi üçün tədbirlər görmək

-Tikinti layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə büdcə vəsaitindən asılılığı azaltmaq üçün daxili və xarici investorları cəlb etmək

Şirkətin hüquqi və faktiki ünvanı. Şirkətin hüquqi ünvanı: Səbail rayonu, Sabir küçəsi, ev 3, Bakı, AZ1095, Azərbaycan.

Şirkətin faktiki ünvanı: Cəlil Məmmədquluzadə küçəsi 85Z, Bakı, AZ1078, Azərbaycan.

Təqdimat valyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa cür qeyd olunmadığı təqdirdə, Azərbaycan Manatı ilə (“AZN”) ifadə olunmuşdur.

2 Şirkətin Əməliyyat Mühiti

Azərbaycan Respublikası. Azərbaycanda iqtisadi islahatlarla yanaşı bazar iqtisadiyyatına uyğun hüquqi, vergi və normativ baza inkişaf etməkdədir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək sabitliyi bu islahatlardan, eləcə də hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

Xam neftin qiymətlərindəki əhəmiyyətli azalmadan sonra 21 fevral 2015-ci il tarixində ABŞ dollarına qarşı Azərbaycan manatı 34%, 21 dekabr 2015-ci il tarixində isə 47% devalvasiya edilmişdir. İkinci devalvasiyadan sonra Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı Manatın üzən məzənnə rejiminə keçdiyini elan etmişdir. 2016-cı il ərzində ABŞ dollarının Azərbaycan manatına qarşı dəyəri yüksəlməkdə davam etmiş və 14% devalvasiya edilmişdir.

2 Şirkətin Əməliyyat Mühiti (davamı)

Bu hadisələr bank sistemində likvidliyin zəifləməsi və kredit şərtlərinin sərtləşməsi ilə nəticələnmişdir. İqtisadi artım, maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsi və kapitalın dəyəri ilə bağlı qeyri-müəyyənliklər hələ də mövcudur və bu, Şirkətin gələcək maliyyə nəticələrinə, maliyyə vəziyyətinə və biznes perspektivlərinə hazırda müəyyən edilə bilməyən dərəcədə mənfi təsir göstərə bilər.

Azərbaycan hökuməti mövcud iqtisadi çətinliklərə cavab olaraq islahatların sürətləndirilməsi və bank sistemində dəstəyin göstərilməsi ilə bağlı planlarını açıqlamışdır. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının rəsmi saytına əsasən milli valyutada olan dövlət qiymətli kağızları xarici valyutada olan qiymətli kağızlarla müqayisədə daha yüksək gəlirliyə malikdir; Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı ilə uçot dərəcəsi 5%-dən 7%-dək, faiz dəhlizinin yuxarı həddi isə 10%-dən 18%-dək artırılmışdır. Əmanətlərin artırılması və əmanətçilərin bank sistemində etibarının gücləndirilməsi məqsədilə "Əmanətlərin tam sığortalanması" haqqında 19 yanvar 2016-cı il tarixli, 101VQ sayılı Qanun qəbul edilmişdir. Qanuna müvafiq olaraq, bütün qorunan əmanətlər məbləğindən asılı olmayaraq, illik faiz dərəcəsi milli valyuta üzrə 12% və xarici valyuta üzrə 3% olmaqla üç il müddətində Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən tam sığortalanır.

Şirkətin Rəhbərliyi hazırkı iqtisadi mühitdə baş verən dəyişiklikləri müşahidə edir və Şirkətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətinin dayanıqlılığını və inkişafını dəstəkləmək üçün qabaqlayıcı tədbirlər görür.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının tərtibatının əsasları. Şirkətin maliyyə hesabatları Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən hazırlanmışdır. Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir. Həmin uçot siyasətləri başqa cür göstərilmədiyi hallarda bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir (Şirkət tərəfindən qəbul edilmiş yeni və ya yenidən işlənmiş standartlar üçün 5-ci Qeydə baxın).

Maliyyə hesabatlarının BMHS-ə uyğun olaraq hazırlanması bəzi əhəmiyyətli uçot təxminlərinin istifadəsinə tələb edir. Bundan əlavə, Şirkət uçot siyasətini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir. Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün ehtimal və təxminlərin əhəmiyyətli olduğu sahələr 4-cü Qeyddə açıqlanır.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Maliyyə hesabatları Şirkətin funksional valyutası olan AZN ilə təqdim edilir. AZN Şirkətin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutasıdır. Xarici valyutalarda aparılan əməliyyatlar ilkin olaraq əməliyyat tarixinə qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə funksional valyutada qeydə alınır.

Xarici valyutada olan monetar aktivlər və öhdəliklər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi məzənnəsi əsasında funksional valyutaya çevrilir. Bütün fərqlər məcmu gəlir haqqında hesabatda əks olunur. Maliyyələşmə fəaliyyəti ilə bağlı məzənə fərqi yaranan gəlir və zərərlər məcmu gəlir haqqında hesabatda "maliyyə gəliri və ya xərci" kimi göstərilir. Məzənə fərqi yaranan bütün digər gəlir və zərərlər məcmu gəlir haqqında hesabatda "digər xalis əməliyyat xərcləri" kimi əks olunur. Xarici valyuta ilə olan və ilkin dəyəri ilə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr əməliyyat həyata keçirildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilir. Xarici valyuta ilə olan və ədalətli dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə mövcud olan məzənnəyə görə çevrilir.

Azərbaycan manatı digər ölkələrdə sərbəst dönerli valyuta hesab edilmir. Azərbaycan Respublikası daxilində rəsmi məzənnə əsas etibarilə Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilir. Bazar dərəcələri rəsmi məzənnədən fərqli ola bilər, lakin fərqlər adətən Mərkəzi Bankın nəzarətdə saxladığı məhdud hədlər çərçivəsində olur. Şirkət hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında aşağıdakı rəsmi mübadilə məzənnələrindən istifadə etmişdir:

---

31 dekabr 2016

1 ABŞ dolları
1 Avro

1.7707 AZN
1.8644 AZN

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Əsas vəsaitlər. Əsas vəsaitlər hər hansı yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır.

Əsas vəsaitlər ilə bağlı sonrakı xərclər müvafiq olaraq aktivin balans dəyərində və ya ayrıca aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Şirkətə daxil olması ehtimal edilsin və onun dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilsin. Kiçik həcmli təmir və gündəlik xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əsas vəsaitlərin əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əsas vəsaitlər üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərini təhlil edir. Əgər belə əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Balans dəyəri bərpa edilə bilən dəyərə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin istifadə dəyərini və ya satış üzrə məsrəflər çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə zərəri geri qaytarılır.

Aktivlərin silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə sair əməliyyat gəlirləri və ya xərclərinin tərkibində tanınır.

Amortizasiya. Başa çatdırılmamış tikililər üçün amortizasiya hesablanır. Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya düz xətt metoduna, yeni əsas vəsaitlərin təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

	<u>Faydalı istifadə müddəti</u>
Maşın və qurğular	7 il
Nəqliyyat vasitələri	3-7 il
Mebel və sair ofis avadanlıqları	4-7 il

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Şirkət tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyərindədir. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər. Şirkətin qeyri-maddi aktivləri əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından ibarətdir.

Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar həmin proqram təminatının alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Proqram təminatı ilə bağlı bütün digər xərclər (məs, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir.

Qeyri-maddi aktivlər düz xətt metoduna əsasən onların faydalı istifadə müddəti ərzində amortizasiya olunur:

	<u>Faydalı istifadə müddəti</u>
Proqram təminatı	10 il

Qeyri-maddi aktivlər dəyərsizləşdikdə, onların balans dəyəri istifadə dəyəri və satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha böyük olan dəyərə silinir.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Amortizasiya hesablanan əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər balans dəyərini bərpa edilə bilmədiyini göstərən hadisə və ya şərait dəyişiklikləri baş verdikdə dəyərsizləşməyə görə təhlil edilir. Dəyərsizləşmə zərəri aktivin balans dəyərini onun bərpa edilə bilən dəyərindən artıq olan məbləğdə tanınır. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun ədalətli dəyəri və satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Dəyərsizləşməni müəyyən etmək üçün aktivlər əhəmiyyətli dərəcədə sərbəst pul vəsaitləri yaradan ən kiçik aktivlər (pul vəsaiti yaradan vahidlər) üzrə qruplaşdırılır. Qeyri-maliyyə aktivlərinin əvvəlki dövrlərdə dəyərsizləşməsinin bərpa olunma ehtimalı hər bir hesabat tarixində təhlil edilir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərlə, ilkin dəyərlə və ya amortizasiya edilmiş dəyərlə əks etdirilir. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktiv satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərə və maliyyə alətlərinin sayına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövriyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi, ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

İlkin dəyər alış tarixinə aktiv almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitlərini və ya pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyərini əks etdirir və əməliyyat xərclərini ehtiva edir. İlkin dəyərlə qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilməyən pay alətlərindəki investisiyalara, eləcə də açıq bazarda alınıb-satılmayan və pay alətləri ilə ödənilməli və onlara bağlı olan derivativlərə tətbiq edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqədardır. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyə təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyər əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərliyi üzrə hər-hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər-hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilmir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın müvafiq maddələrinin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərler istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi. Maliyyə aktivləri kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına təsnifləşdirilir. Kreditlər və debitor borcları Şirkətin yaxın dövrdə satmaq niyyəti olduğu aktivlərdən başqa, müəyyən edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə ödənilmək şərtlə sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ maliyyə aktivləridir. Kreditlər və debitor borcları maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda "pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri" sətrində göstərilir.

Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi. Maliyyə öhdəlikləri sair maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirilir və amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alınır. Maliyyə öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda "kreditör borcları" sətrində göstərilir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyerdə göstərilən ticarət qiymətli kağızları, derivativlər və digər maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat məsrəfləri də daxil olmaqla ədalətli dəyerdə qeydə alınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin tanınma zamanı yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda yaranan gəlir və ya zərər qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

Qanunvericilik və ya mövcud bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində alınıb-satılması nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri ("standart şərtlərlə həyata keçirilən" alış və satışlar) Şirkətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar müəssisənin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Şirkət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Şirkət maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda.

Nəzarət qarşı tərəfin satışa əlavə məhdudiyyətlər qoymadan aktiv tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadığı hallarda saxlanılır.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktiv realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedərkən (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə kassa, tələb edilənədək depozitlər və ilkin ödəmə müddəti üç ay və ya daha az olan digər qısamüddətli və yüksək likvidli investisiyalar daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya olunmuş dəyerdə tanınır.

Debitor borcları. Debitor borcları ilkin olaraq ədalətli dəyerdə, sonra isə effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya olunmuş dəyerdə qeydə alınır.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Amortizasiya edilmiş dəyərle tanınan maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Dəyərsizləşmə üzrə zərərlər maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə ("zərər hadisəsi") nəticəsində yarandıqda və bu zərər hadisəsi maliyyə aktivini və ya maliyyə aktivləri qrupu üzrə daxil olacaq pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğinə və vaxtına etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən təsir göstərdikdə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Şirkət əhəmiyyətli olub-olmamasından asılı olmayaraq, fərdi şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutun olmadığı qənaətinə gələrsə, həmin aktiv analoji kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil edilir və onların dəyərsizləşməsinə məcmu şəkildə təhlil edilir. Maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərkən Şirkətin nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçməsi statusu və hər hansı girov təminatının realizasiya oluna bilməsidir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

- qarşı tərəfin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi və bunun Şirkətin qarşı tərəf haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;
- qarşı tərəfin müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi riskinə məruz qalması;
- qarşı tərəfə təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfi dəyişikliklərin baş verməsi; və ya
- girovun dəyərinin bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan dəyərsizləşmiş maliyyə aktivini ilə bağlı şərtlərə yenidən baxılarsa və ya bu şərtlər qarşı tərəfin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişərsə, dəyərsizləşmənin uçotu şərtlərin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır. Şərtlərinə yenidən baxılmış aktivin tanınmasının dayandırılması zamanı risk və faydalar əhəmiyyətli dərəcədə dəyişərsə, yeni aktiv ədalətli dəyərle tanınır. Bu, adətən ilkin və yeni gözlənilən nağd pul axınlarının cari dəyərləri arasındakı fərq əhəmiyyətli olduqda müşahidə olunur.

Dəyərsizləşmə zərərləri aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinə (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərlər istisna olmaqla) bərabərləşdirmək üçün ehtiyat hesablarında qeydə alınır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivini üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması girovun əldə edilməsi və satılması xərcləri çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir.

Dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləği sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azalarsa və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edilərsə, əvvəl qeydə alınmış dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə qaytarılır.

Aktivlər qaytarıla bilmədikdə onlar, aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün zəruri prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpa edilməsi il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə zərərin azaldılması kimi uçota alınır.

Kreditor borcları. Kreditor borcları qarşı tərəfin müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirməsi zamanı hesablanır və ilkin olaraq ədalətli dəyərdə, sonra isə effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya olunmuş dəyərdə tanınır.

Mənfəət vergisi. Hazırkı maliyyə hesabatlarında mənfəət vergisi qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq əks etdirilir. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə sair məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan əməliyyatlara aid olan vergilər sair məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır.

Cari vergilər cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya vergi orqanları tərəfindən geri qaytarılacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa vergilər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkən uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (müəssisələrin birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri müvəqqəti fərqlərin geri qaytarılması, kifayət qədər vergi tutulan gələcək gəlirlərin yaranması və bu gəlirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri cari vergi aktivləri və vergi öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulan hüquq mövcud olduqda, eləcə də təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri vergiyə cəlb edilən eyni və ayrı-ayrı şəxslər tərəfindən eyni vergi orqanına ödənilmiş vergiyə aid olduqda və bu zaman hesablaşmaları əvəzləşdirmə yolu ilə aparmaq niyyəti mövcud olduğu halda əvəzləşdirilə bilər. Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri yalnız Şirkətin ayrı-ayrı müəssisələri arasında əvəzləşdirilir.

Əlavə dəyər vergisi. Ümumiyyətlə, ödənilmiş ƏDV vergi hesab fakturaları olduğu halda hesablanmış əlavə dəyər vergisi və Azərbaycan Respublikasında tətbiq edilən digər vergilər ilə əvəzləşdirilə bilər. Vergi orqanları ƏDV-nin xalis məbləğdə ödənilməsinə icazə verir. Alışlar üzrə ƏDV maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğdə tanınır. Debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat debitor borcunun ƏDV-si daxil olmaqla ümumi məbləğində qeydə alınır.

Nizamnamə kapitalı və Dövlət tərəfindən ayrılmalar. Şirkətin kapitalı nizamnamə kapitalından və Dövlət tərəfindən ayrımalardan ibarətdir. Nizamnamə kapitalı qeydiyyatdan keçmiş nominal dəyerdə tanınır. Yeni səhmlərin emissiyası ilə birbaşa əlaqəli olan əlavə xərclər kapitalda daxilolmaların azalması kimi (vergi çıxılmaqla) göstərilir. Azərbaycan hökuməti Şirkətin fəaliyyətini maliyyələşdirmək məqsədilə onun nizamnamə kapitalına əlavə kapital qoyuluşları həyata keçirir.

Öhdəliklər və məsrəflər üzrə ehtiyatlar. Öhdəliklər və məsrəflər üzrə ehtiyatlara qeyri-müəyyən müddət və ya məbləğə malik olan qeyri-maliyyə öhdəlikləri daxildir. Şirkət keçmiş hadisələr nəticəsində hüquqi və ya işgüzar praktikadan irəli gələn öhdəliklərə malik olduqda, həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün Şirkət tərəfindən iqtisadi resursların sərf olunması ehtimalı böyük olduqda və öhdəliklərin məbləği kifayət qədər dəqiq ölçülə bildikdə ehtiyatlar uçota alınır. Ehtiyatlar vergidən əvvəlki faiz dərəcəsindən istifadə etməklə, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərin cari dəyəri ilə qiymətləndirilir. Vergidən əvvəlki faiz dərəcəsi pulun zaman dəyəri üzrə cari bazar qiymətlərini və öhdəliklərə xas olan riskləri əks etdirir. Vaxtın keçməsinə görə ehtiyatlardakı artım faiz xərcləri kimi tanınır.

Gəlirlərin tanınması. Gəlirlər göstərilmiş xidmətlərə görə ödənilmiş və ya ödəniləcək məbləğlərin ədalətli dəyəri ilə qiymətləndirilir və bütün güzəştlər, geri qaytarılmış mallar və ƏDV çıxılmaqla əks etdirilir. Gəlirin məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə, gələcək iqtisadi səmərənin müəssisəyə daxil olması ehtimal edildikdə və Şirkətin fəaliyyət növləri xüsusi meyarlara uyğun olduqda Şirkət gəliri tanıyır.

Faiz gəlirləri. Faiz gəlirləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə maliyyələşdirmə zamanı proporsional qaydada tanınır.

İşçi heyəti üzrə ödənişlər. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və müvafiq gəlir vergisi Şirkətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır.

4 Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr

Şirkət növbəti maliyyə ili ərzində maliyyə hesabatlarında uçota alınan məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar ehtimallar və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Fəaliyyətin fasiləsizliyi. Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Şirkətin maliyyə vəziyyətini, cari planlarını, gələcək əməliyyatlar üzrə rentabelliği və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış, həmçinin maliyyə bazarlarındakı vəziyyətin Şirkətin fəaliyyətinə təsirini təhlil etmişdir.

Əsas vəsaitlərin faydalı istifadə müddəti. Əsas vəsaitlərin faydalı istifadə müddətinin müəyyən edilməsi oxşar aktivlər ilə bağlı mövcud təcrübəyə əsasən peşəkar mülahizələr tətbiq etməklə aparılmışdır. Belə aktivlərlə bağlı gələcək iqtisadi faydalar əsasən onların istifadəsi nəticəsində əldə ediləcəkdir. Lakin avadanlığın texniki və kommersiya baxımından köhnəlməsi və aşınması kimi digər amillər bu aktivlərlə bağlı iqtisadi faydaların azaldılmasına gətirib çıxarır. Rəhbərlik aktivlərin cari texniki vəziyyətini və bu aktivlərin Şirkətə iqtisadi fayda gətirəcəyi təxmin edilən dövrü nəzərə alaraq, əsas vəsaitlərin qalan faydalı istifadə müddətini müəyyən edir. Bu zaman aşağıdakı əsas amillər nəzərə alınır: (a) aktivlərin gözlənilən istifadə müddəti; (b) istismar göstəriciləri və texniki xidmət qaydalarından asılı olan gözlənilən fiziki köhnəlmə və aşınma; və (c) bazar şərtlərindəki dəyişikliklər nəticəsində avadanlığın texnoloji və kommersiya baxımından köhnəlməsi və aşınması.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi

Aşağıdakı yenidən işlənmiş standartlar 1 yanvar 2016-cı il tarixindən qüvvəyə minmiş, lakin Şirkətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

- BMHS 14, Tənzimlənən tariflər üzrə həyata keçirilən fəaliyyət ilə bağlı təxirə salınmış ödənişlər (2014-cü ilin yanvar ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Birgə fəaliyyətdə iştirak paylarının əldə edilməsi üzrə əməliyyatların uçotu – BMHS 11-ə Dəyişikliklər (6 may 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Amortizasiyanın hesablanması üsulları ilə bağlı açıqlama - BMS 16 və BMS 38-ə dəyişikliklər (12 may 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Kənd təsərrüfatı: Məhsul verən bitkilər – BMS 16 və BMS 41-ə dəyişikliklər (30 iyun 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Ayrıca maliyyə hesabatlarında iştirak payı metodu – BMS 27-yə dəyişikliklər (12 avqust 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- 2014-cü ildə dərc edilmiş BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi (25 sentyabr 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Məlumatların açıqlanması – BMS 1-ə dəyişikliklər (2014-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- İnvestisiya şirkətləri üçün konsolidasiya tələbi ilə bağlı istisnanın tətbiqi - BMHS 10, BMHS 12 və BMS 28-ə dəyişikliklər (2014-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

6 Yeni Uçot Qaydaları

1 yanvar 2017-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün məcburi xarakter daşıyan və Şirkət tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

BMHS 9 “Maliyyə Alətləri: Təsnifləşdirmə və Qiymətləndirmə” (2014-cü ilin iyul ayında dəyişiklik edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Yeni standartın əsas fərqləri aşağıda göstərilir:

- Maliyyə aktivləri üç qiymətləndirmə kateqoriyasına təsnifləşdirilməlidir: ilkin tanınmadan sonra amortizasiya edilmiş dəyerdə qiymətləndirilən aktivlər, ilkin tanınmadan sonra sair məcmu gəlirlərin tərkibində ədalətli dəyerdə qiymətləndirilən aktivlər və mənfəət və ya zərərin tərkibində ədalətli dəyerdə qiymətləndirilən aktivlər.
- Təsnifləşdirmə maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə müəssisənin biznes modelindən və müqavilədə nəzərdə tutulan nağd pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmamasından asılıdır. Əgər borc aləti müvafiq vəsaitin əldə edilməsi üçün saxlanılırsa və yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi tələbinə də uyğun gəlirsə, amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alınə bilər. Yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi tələbinə uyğun gələn borc alətləri həm nağd pul axınlarının əldə edilməsi, həm də satış üçün nəzərdə tutulan aktivlərdən ibarət portfelin tərkibindədirsə, o zaman həmin alətlər sair məcmu gəlirlərin tərkibində ədalətli dəyərle qiymətləndirilən aktivlər kimi təsnifləşdirilə bilər. Tərkibində nağd pul axınları olmayan və yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi tələbinə uyğun gələn maliyyə aktivləri mənfəət və ya zərərin tərkibində ədalətli dəyerdə qiymətlən dirilməlidir (məsələn, törəmə maliyyə alətləri). Qeyri-törəmə alətlərin tərkibində olan törəmə maliyyə alətləri müvafiq maliyyə aktivlərində ayrıca göstərilmir və yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi tələbinin şərtlərinə uyğunluq qiymətləndirilərkən nəzərə alınır.
- Pay alətlərinə investisiyalar hər zaman ədalətli dəyerdə qiymətləndirilir. Lakin pay aləti satış üçün nəzərdə tutulmadıqda, rəhbərlik ədalətli dəyerdəki dəyişiklikləri sair məcmu gəlirlərin tərkibində göstərilməsi ilə bağlı dəyişilməz qərar qəbul edə bilər. Əgər pay aləti satış üçün nəzərdə tutulursa, ədalətli dəyerdəki dəyişikliklər mənfəət və ya zərərdə göstərilməlidir.
- Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi ilə bağlı BMS 39-un əksər tələbləri dəyişdirilmədən BMHS 9-a köçürülmüşdür. Əsas fərq ondan ibarətdir ki, müəssisə mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərle qeydə alınan maliyyə öhdəliklərinin kredit risklərindəki dəyişiklikləri effektini sair məcmu gəlirlərin tərkibində açıqlamalıdır.
- BMHS 9 dəyərsizləşmə üzrə zərərlərin tanınması üçün yeni model təqdim edir: gözlənilən kredit zərərləri (GKZ) modeli. Bu model maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanan “üç mərhələli” yanaşmanı nəzərdə tutur. Yeni qaydaya əsasən dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivlərinin ilkin tanınması zamanı müəssisə 12 aylıq GKZ-yə (ticarət debitor borcları üçün isə qüvvədə olduğı bütün dövr ərzində GKZ-yə) bərabər olan zərərləri birbaşa tanımalıdır. Kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artarsa, dəyərsizləşmə 12 aylıq GKZ deyil, kreditin qüvvədə olduğı bütün müddətə uyğun GKZ əsasında qiymətlən dirilir. Bu modelə lizinq və debitor borcları üzrə dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi üçün sadələşdirilmiş təlimatlar da daxildir.
- Hecinq uçotunu risklərin idarə edilməsi ilə daha sıx əlaqələndirmək üçün uçot ilə bağlı tələblərə dəyişikliklər edilmişdir. Hazırda standart makrohecinq hallarının uçotunu nəzərdə tutmadığına görə, o, şirkətlərə BMHS 9-da təsvir edilən hecinqin uçotu tələblərini tətbiq etmək və BMS 39-un bütün heclərə tətbiqini davam etdirmək kimi uçot siyasəti arasında seçim imkanı verir.

Hazırda Şirkət yeni standartın onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMHS 15 “Müştərilər ilə müqavilələrdən yaranan gəlir” (28 may 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Yeni standartın təqdim etdiyi əsas prinsipə görə gəlir mal və xidmətlər müştəriyə ötürüldüyü zaman əməliyyat qiyməti ilə tanınmalıdır. Birlikdə satılan mal və xidmətlərdən yaranan gəlir hər bir mal və ya xidmət üzrə ayrıca tanınmalı, təklif edilən endirim və güzəştlər müvafiq olaraq həmin mal və xidmətlər üzrə bölüşdürülməlidir. Ödəniş hər hansı səbəbə görə dəyişərsə və bu zaman məbləğin dəyişmə riski əhəmiyyətli olmazsa, məbləğin minimal hissəsi tanınmalıdır. Müştərilər ilə müqavilələrin təmin edilməsi ilə bağlı xərclər kapitallaşdırılmalı və müqavilədən faydaların əldə edildiyi müddət ərzində amortizasiya edilməlidir. Hazırda Şirkət yeni standartın onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

“Müştərilər ilə müqavilələrdən yaranan gəlir”, BMHS 15-ə dəyişikliklər (12 aprel 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu düzəlişlər standartın əsas prinsiplərini dəyişdirmir və onların tətbiq olunma qaydasını izah edir. Düzəlişlər müqavilədə öhdəliyin icrasının müəyyən edilməsi (mal və ya xidmətlərin alıcıya ötürülməsi vədi); şirkətin prinsipal (mal və xidmətlərin təchizatçısı) və ya agent (təchiz olunacaq mal və ya xidmətlərin təşkil olunmasına görə cavabdeh) olub-olmamasının müəyyən edilməsi, eləcə də lisenziyanın verilməsindən əldə edilən gəlirin müəyyən anda yaxud dövr ərzində tanınmasına aydınlıq gətirir. Bundan başqa, düzəlişlər tələblərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı iki əlavə azadolmanı nəzərdə tutur. Bu, yeni standartı ilk dəfə tətbiq edən şirkətə uçot üzrə xərcləri və mürəkkəblilik səviyyəsini azaltmaq imkanı verir. Hazırda Şirkət yeni standartın onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMHS 16 “Lizinq” (13 yanvar 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2019-cu il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Yeni standart lizinqin tanınması, qiymətləndirilməsi, təqdimatı və açıqlanması ilə bağlı prinsipləri müəyyən edir. Bütün lizinq müqavilələri icarənin başladığı tarixdən icarəyə götürənin aktivdən istifadə hüququ, eləcə də müvafiq dövrlər ərzində icarə ödənişləri həyata keçirildiyi halda maliyyələşdirmə əldə etməsinə gətirib çıxarır. Müvafiq olaraq, BMHS 16 lizinqin BMS 17-də nəzərdə tutulduğu kimi əməliyyat və ya fəaliyyət lizinqi kimi təsnifləşdirilməsini ləğv edir və bunun əvəzində icarəyə götürənlər üçün vahid uçot metodu təqdim edir. İcarəyə götürənlər aşağıdakıları tanımalıdır: (a) icarəyə verilən aktivin dəyərinin aşağı olduğu hallar istisna olmaqla, 12 aydan artıq müddəti olan bütün icarə müqavilələrindəki aktiv və öhdəlikləri və (b) mənfəət və zərər hesabatında icarəyə verilmiş aktivlərin icarəyə verilmiş öhdəliklər üzrə faizlərdən ayrıca amortizasiyası. BMHS 16 mahiyyət etibarilə icarəyə verənin BMS 17-də nəzərdə tutulan uçot tələbini qüvvədə saxlayır. Müvafiq olaraq, icarəyə verən lizinq müqavilələrini əməliyyat və ya maliyyə lizinqi kimi təsnifləşdirməkdə və onları ayrıca uçota almaqda davam edir. Hazırda Şirkət yeni standartın onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

“Məlumatların açıqlanması” – BMS 7-yə dəyişikliklər (29 yanvar 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2017-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Yenidən işlənmiş BMS 7 maliyyə fəaliyyətindən yaranan öhdəliklərin hərəkətinin üzvləşdirilməsi ilə bağlı məlumatın açıqlanmasını tələb edir. Şirkət bu məlumatı 2017-ci ilin maliyyə hesabatlarında açıqlayacaqdır.

Qəbul edildikdən sonra aşağıdakı digər yeni uçot qaydalarının Şirkətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri gözlənilmir:

- İnvestor tərəfindən aktivlərin asılı və ya birgə müəssisələrə satılması və ya ötürülməsi - BMHS 10 və BMS 28-ə dəyişikliklər (11 sentyabr 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və BMUSŞ tərəfindən müəyyən ediləcək tarixdə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Reallaşdırılmamış zərərlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması, BMS 12-yə dəyişikliklər (19 yanvar 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2017-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Səhm əsasında ödənişlər, BMHS 2-yə dəyişikliklər (20 iyun 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- “Maliyyə alətləri” BMHS 9-un tətbiqi və BMHS 4 “Sığorta müqavilələri” - BMHS 4-ə dəyişikliklər (12 sentyabr 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və yanaşmadan asılı olaraq: müvəqqəti azadolma metodunu seçən müəssisələr üçün 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir; birgə tətbiq yanaşmasını seçən müəssisələr üçün müəssisə BMHS 9-u ilk dəfə tətbiq etdiyi ildən qüvvəyə minir).
- 2014-2016-cı illər üzrə BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi (8 dekabr 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və BMHS 12-yə edilmiş dəyişikliklərin tətbiqi üçün 1 yanvar 2017-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir, BMHS 1 və BMS 28-ə edilmiş dəyişikliklərin tətbiqi üçün isə üçün 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMHŞK 22 - Xarici valyutada əməliyyatlar və qabaqcadan ödənişlər (8 dekabr 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

- İnvestisiya mülkiyyətinə/mülkiyyətindən köçürmələr, BMS 40-a dəyişikliklər (8 dekabr 2016-cı il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı hallarda, yeni standartlar və şərtlərin Şirkətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

7 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar və Qalıqlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar ümumi nəzarət altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət etmək imkanına malik olsun və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlərə dair qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin və ya ona birgə nəzarət etsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

31 dekabr 2016-cı il tarixinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Dövlət və Dövlətin nəzarəti altında olan müəssisələr
Kreditor borcları	101,756

31 dekabr 2016-cı il tarixində tamamlanan il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərc maddələri aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Dövlət və Dövlətin nəzarəti altında olan müəssisələr
Alınmış xidmətlər	2,491

Əsas idarəedici rəhbərliyə ödənişlər. Şirkətin əsas idarəedici heyətinə direktorlar və şöbə rəhbərləri daxildir. 2016-cı il ərzində əsas idarəedici heyətə ödənişlər 44,600 AZN təşkil etmişdir.

8 Əsas Vəsaitlər

Əsas vəsaitlərin balans dəyəri üzrə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Maşın və qurğular	Nəqliyyat vasitələri	Mebel və sair ofis avadanlıqları	Cəmi əsas vəsaitlər	Qeyri- maddi aktivlər	Cəmi
Əlavələr	79,651	316,079	478,593	874,323	50,681	925,004
Amortizasiya xərcləri	(6,758)	(16,822)	(37,345)	(60,925)	(806)	(61,731)
31 dekabr 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	72,893	299,257	441,248	813,398	49,875	863,273

9 Başa Çatdırılmamış Yaşayış Binalarının Tikintisi

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2016
Tikinti ərazisi ilə bağlı sənədlərin hazırlanması üçün ödənişlər	220,299
Tikinti ərazisinə düşən qaz kəmərlərinin köçürülməsi üçün ödənişlər	101,756
Ərazinin və obyektin şəhərsalma əsaslandırılması sənədlərinin hazırlanmasına ödənişlər	17,700
Ekspertiza olunmuş ərazinin nəticələri üçün ödənişlər	14,857
Digər ödənişlər	20,905
Cəmi	375,517

10 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2016
Tələb edilənədək bank qalıqları	9,405,080
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9,405,080

31 dekabr 2016-cı il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2016 Tələb edilənədək bank qalıqları
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş - "BB" mənfə proqnoz	9,405,080
Cəmi	9,405,080

11 Kreditor Borcları

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2016
Yaşayış binalarının tikintisi üzrə öhdəliklər	101,756
Digər kreditor borcları	6,927
<i>Kreditor borclarına daxil olan cəmi maliyyə öhdəlikləri</i>	<i>108,683</i>
Cəmi kreditor borcları	108,683

12 Maliyyə Gəlirləri

498,294 AZN məbləğində maliyyə gəlirləri 2016-cı il ərzində tələb edilənədək bank qalıqları üzrə hesablanmış və tanınmış faiz gəlirlərini əks etdirir.

13 Digər Əməliyyat Gəlirləri

13,800 AZN məbləğində digər əməliyyat gəlirləri 2016-cı il ərzində Şirkət tərəfindən keçirilmiş tenderlərdə iştirak haqlarını əks etdirir.

14 İnzibati və sair Əməliyyat Xərcləri

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	2016
İşçi heyəti üzrə xərclər	599,657
İcarə xərcləri	105,252
Amortizasiya xərcləri	61,731
Ofis xərcləri	48,737
Rəbitə xərcləri	31,698
Mühafizə xərcləri	22,983
Peşəkar xidmət haqları	15,776
Bank komissiyaları	4,900
Kommunal xərclər	2,702
Digər xərclər	81,052
Cəmi inzibati və sair əməliyyat xərcləri	974,488

İşçi heyəti üzrə xərclər 107,969 AZN məbləğində sosial sığorta ödənişlərindən ibarətdir.

15 Mənfəət Vergisi

(a) Mənfəət vergisi xərcinin komponentləri

Mənfəət və ya zərərdə qeydə alınan mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	2016
Təxirə salınmış vergilər	15,222
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	15,222

b) Mənfəət vergisi xərci ilə mənfəət və ya zərərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müvafiq vergi dərəcəsinə olan hasilinin üzləşdirilməsi

2016-cı ildə Şirkətə tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% təşkil etmişdir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir.

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	2016
Vergidən əvvəlki zərər	(462,394)
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 20% dərəcə ilə hesablanmalı olan mənfəət vergisi xərci	92,479
Cari ilin tanınmamış vergi zərəri	(107,701)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(15,222)

15 Mənfəət Vergisi (davamı)

(c) Keçmiş illərin vergi zərərləri

Şirkətin gələcək dövrlərə keçirilmiş və istifadə olunmamış vergi zərərləri ilə bağlı tanınmamış potensial təxirə salınmış vergi aktivləri 107,701 AZN təşkil etmişdir. Gələcək dövrlərə keçirilmiş vergi zərərlərinin istifadə müddəti aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

Azərbaycan Manatı ilə	2016
Gələcək dövrlərə keçirilmiş vergi zərərlərinin istifadə müddəti: - 31 dekabr 2021	538,499
Cəmi gələcək dövrlərə keçirilmiş vergi zərərləri	538,499

(d) Müvəqqəti fərqlərin növləri üzrə təxirə salınmış vergilərin təhlili

Təxirə salınmış mənfəət vergisi BMHS-ə uyğun maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədilə tanınmış aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə yerli vergi qanunvericiliyinə əsasən tanınmış belə məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlərin effektini əks etdirir. 31 dekabr 2016-cı il tarixlərində tamamlanan illər üzrə bu müvəqqəti fərqlərdəki hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

Azərbaycan Manatı ilə	1 yanvar 2016	Mənfəət və ya zərəre xərc kimi yazılmışdır	31 dekabr 2016
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri			
Əsas vəsaitlər	-	(15,222)	(15,222)
Təxirə salınmış xalis vergi öhdəliyi	-	(15,222)	(15,222)

16 Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər

Məhkəmə prosesləri. 31 dekabr 2016-cı il tarixində tamamlanan il ərzində Şirkət hər hansı məhkəmə prosesinə cəlb olunmamış və ona qarşı hər hansı iddia irəli sürülməmişdir.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Şirkətin əməliyyatları və fəaliyyəti ilə bağlı vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin mövqeləri müvafiq vergi orqanları tərəfindən sual altına qoyula bilər. Bunun nəticəsində Şirkətə qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Müəyyən hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Şirkətin rəhbərliyi hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhı düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrük qanunvericiliyi ilə bağlı Şirkətin mövqeləri dəyişilməyəcəkdir.

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2016-cı il tarixlərinə Şirkətin kapital məsrəfləri ilə bağlı əhəmiyyətli öhdəlikləri olmamışdır.

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Şirkət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və digər qiymət riskləri), kredit riski və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Kredit riski. Qarşı tərəf borcunu müəyyən edilmiş ödəmə müddətində tam ödəyə bilmədikdə, Şirkət kredit riskinə məruz qalır. Adətən balans hesabatında maliyyə aktivlərinin balans dəyəri Şirkətin məruz qaldığı kredit riskinin maksimum miqdarını əks etdirir. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi əhəmiyyət kəsb etmir. Şirkətin kredit riski üzrə konsentrasiyalara məruz qalan maliyyə alətləri əsasən pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri və debitor borclarından ibarətdir.

Aktivlərin növləri üzrə Şirkətin məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi aşağıda əks etdirilir:

	31 dekabr 2016
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (Qeyd 10)	
- Tələb edilənədək bank qalıqları	9,405,080
Cəmi kredit riskinin maksimal səviyyəsi	9,405,080

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyətini qiymətləndirərkən Şirkət qarşı tərəfin xarakterini, onun ödəniş qabiliyyətinin olmaması haqqında keçmiş dövrün məlumatlarını və kredit keyfiyyətini qiymətləndirmək üçün istifadə edilə bilən digər məlumatları nəzərə alır. Tələb edilənədək bank qalıqlarının kredit keyfiyyəti haqqında məlumat Qeyd 10-da açıqlanır.

Kredit riskinin konsentrasiyası. Şirkət bank hesablarını bir bankda saxlayır. Bu isə Şirkəti kredit riskinin konsentrasiyasına məruz qoyur.

Bazar riski. Şirkət bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riskləri bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz dərəcəsi və valyutalar üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar yaranır. Şirkətin rəhbərliyi qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə mütəmadi olaraq nəzarət edir. Lakin, belə yanaşmanın tətbiqi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verəcəyi halda, bu limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Xarici valyuta riski. Hesabat dövrünün sonuna Şirkət valyuta riskinə məruz qalmamışdır.

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində Şirkətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Şirkət mövcud olan nağd pul vəsaitlərindən gündəlik istifadə ehyiyacı ilə əlaqədar olaraq risklə qarşılaşır. Rəhbərlik hər ay Şirkətin pul vəsaitlərinin hərəkətləri üzrə proqnozlara nəzarət edir.

Şirkət əsasən kapital vəsaitlərindən ibarət olan davamlı maliyyələşdirmə bazasının saxlanmasına çalışır. Şirkətin likvidlik portfeli pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən ibarətdir (Qeyd 10).

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2016-cı il tarixlərinə öhdəliklər müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlərə müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkəti daxildir. Ödənilməli məbləğ sabit olmadığı hallarda, cədvəldə göstərilən məbləğlər hesabat dövrünün sonuna mövcud olan şərtlərə istinadən müəyyən edilir. Xarici valyuta ilə ödənişlər hesabat dövrünün sonuna olan spot məzənnəsindən istifadə etməklə çevrilir.

31 dekabr 2016-cı il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	Cəmi
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>		
Öhdəliklər		
Kreditör borcları (Qeyd 11)	108,683	108,683
Əsas məbləğ və faiz üzrə gələcək ödənişlər daxil olmaqla, cəmi gələcək ödənişlər	108,6833	108,683

Faiz dərəcəsi riski. Şirkətin gəlirləri və əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə məruz qalmır. 31 dekabr 2016-cı il tarixinə Şirkətin faiz hesablanan öhdəlikləri olmamışdır.

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Kapital risklərinin idarə olunması. Şirkət idarə olunan məcmu kapitalın nizamnamə kapitalı, ödənilmiş kapitaldan və yığılmış zərərdən ibarət olduğunu hesab edir və bunları maliyyə hesabatlarında kapitalda qeydə alır. Kapitalın idarə olunmasında Şirkətin məqsədi fəaliyyətin fasiləsizliyini təmin etməklə səhmdarlar üçün müvafiq gəlirlilik səviyyəsini təmin etmək, digər tərəflərin maraqlarını qorumaq və kapital xərclərini azaltmağa imkan verən optimal kapital strukturunu saxlamaqdır.

Şirkətin idarə olunan kapital ilə bağlı xüsusi normativlərə riayət etməsi tələb olunmur.

18 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təshih edilməmiş) (ii) 2-ci səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr və (iii) 3-cü səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir. Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irəli sürür. Ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliyi bütövlükdə ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

Ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan aktiv və öhdəliklər

Debitor və kreditor borclarının balans dəyərləri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir. Maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri müqavilə üzrə daxil olacaq pul vəsaitlərini analoji maliyyə alətləri üzrə Şirkətə məlum olan cari bazar dərəcəsi ilə diskont etməklə təxmin edilir.

19 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi

BMS 39 "Maliyyə Alətləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi" Standartına uyğun olaraq Şirkət maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir: (a) kreditlər və debitor borcları; (b) satıla bilən maliyyə aktivləri; (c) ödəniş tarixinədək saxlanılan maliyyə aktivləri və (d) mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilən maliyyə aktivləri ("MZƏD"). "Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilən maliyyə aktivləri" iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) ilkin tanınma zamanı bu kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər və (ii) ticarət üçün maliyyə aktivləri. Şirkətin bütün maliyyə aktivləri kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına aid edilmişdir. 31 dekabr 2016-cı il tarixinə maliyyə aktivlərinin növləri ilə yuxarıda qeyd edilən qiymətləndirmə kateqoriyalarının üzləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Kreditlər və debitor borcları
AKTİVLƏR	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9,405,080
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	9,405,080

20 Kapitalın İdarə Olunması

Kapitalın idarə olunmasında Şirkətin məqsədi fəaliyyətin fasiləsizliyini təmin etməklə səhmdarlar üçün müvafiq gəlirlilik səviyyəsini təmin etmək, digər tərəflərin maraqlarını qorumaq və kapital xərclərini azaltmağa imkan verən optimal kapital strukturunu saxlamaqdır. Kapital strukturunu saxlamaq və ya dəyişdirmək məqsədilə, Şirkət səhmdarlara ödənilmiş dividendlərin məbləğini dəyişdirməklə, kapitalı səhmdarlara geri qaytarmaqla, yeni səhmlər emissiya etməklə və ya aktivləri satmaqla borcu azalda bilər. 31 dekabr 2016-cı il tarixinə Şirkətin idarə etdiyi kapitalın məbləği 10,522,384 AZN təşkil etmişdir.

21 Hesabat Dövründən sonra Baş Vermiş Hadisələr

Hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində Şirkət ümumi məbləği 36,127,011 AZN olan doqquz yaşayış kompleksinin tikintisi, inşa olunan yaşayış kompleksində ərazinin şaquli planlaşdırılması, yollar, səkilər, abadlıq və yaşıllaşdırılma işlərinə dair üç müqavilə imzalayıb.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 24 fevral tarixli 145 s nömrəli sərəncamına əsasən Şirkət tərəfindən bağlanan müqavilələr üzrə avans ödənişi üçün 12,125,000 AZN məbləğində vəsait Şirkətin bank hesabına köçürülmüşdür.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 22 fevral tarixli 136 s nömrəli sərəncamına əsasən əhalinin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə çoxmənzilli binaların tikilməsini təmin etmək üçün Bakı şəhərinin, Suraxanı rayonu, Hövsan qəsəbəsinin qərb hissəsində 20 hektar torpaq sahəsi Şirkətin sərəncamına verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 3 mart tarixli 168 s nömrəli sərəncamına əsasən Yasamal rayonunda ayrılmış əraziyə bitişik, Qanlı gölün şimal hissəsində yerləşən 15,4 hektar torpaq sahəsi əhalinin yaşayış sahəsinə olan ehtiyacının ödənilməsi və mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə çoxmənzilli binaların tikilməsini təmin etmək məqsədi ilə Şirkətin sərəncamına verilmişdir.